

Chráníme čistý sport

OBSAH

Úvodní slovo	1
Novinky v ADV ČR	1
Rozhovor s osobností	2
ADAMS a jeho manažer	4
Zajímavosti ze světa dopingu	4
Obrazová příloha	5

Vážení přátelé a čtenáři,

ozýváme se Vám po kratší pauze způsobené nejenom koronavirovou pandemií, která nás všechny izolovala a odtrhla od běžných návyků a zaužívaného životního rytmu, ale i menšími personálními změnami v ADV ČR viz link www.antidoping.cz/cs/kontaktni-udaje.

Rádi bychom se vrhli do nové etapy vydávání Newsletteru, kdy našim cílem bude nejenom Vás informovat o dění ve světě dopingu, ale chtěli bychom, abyste se i Vy stali naší nedílnou součástí.

A to nejenom tím, že si (s chutí) přečtete naše příspěvky, ať vlastní, tak převzaté ze světových médií, ale že i Vy se stanete našimi příspěvateli.

Rádi bychom dali prostor Vaším postřehům, nápadům, názorům a připomínkám toho, co se Vám nedostává, nebo naopak.

JUDr. Petra Volková, ředitelka

NOVINKY v ADV ČR

Další novinkou v činnosti ADV ČR je **vydání nových průkazů** jak komisařům, tak licencovaným lektorům. Tím bychom také rádi upozornili na to, že antidopingové přednášky jsou akceptovány pouze v případě, že je připravuje ADV a licencovaní lektoréři.

Seznam lektorů:

JUDr. Jan Exner

MUDr. Pavel Malovič

Do budoucna hodláme řady lektorů ještě rozšířit, abychom plně pokryli veškeré Vaše požadavky. Budeme velmi rádi, pokud nám pošlete Vaše připomínky k tématům přednášek a edukaci obecně.

Tímto bychom také **rádi představili naši novou kolegyni**, vedoucí oddělení metodiky **Mgr. Veroniku Zouharovou**, která

Vám ráda poskytne jakékoliv informace ohledně vzdělávání. Kontakt: zouharova@antidoping.cz, tel.: 233 382 700, 721 327 051

Další praktická informace se váže **k výsledkům antidopingových kontrol**.

Pokud vše proběhne standardním způsobem, neposíláme Vám výsledek testu, ale sami si ho můžete najít na našich stránkách www.antidoping.cz/cs/vysledky-dopingovych-kontrol zhruba měsíc po odběru vzorku. V případě pozitivního výsledku budete obzvláště sledováni.

Ilustrační foto: Shutterstock, Profimedia

ILONOU BURGROVOU šéfkou Komise sportovců ADV ČR

FOTO: Martin Šnajdr, SK Týniště n.O.

NECHCEME MENTOROVAT, ALE POMÁHAT

Léta hrála basketbal na té nejvyšší úrovni. Ve své sbírce má stříbro z mistrovství světa, prvenství v Eurolize, šest domácích a jeden francouzský titul. Ilona Burgrová, kromě svých mateřských povinností, předsedá Komisi sportovců, která je jedním z poradních orgánů ředitelky Antidopingového výboru ČR. Svoji funkci bere ku prospěchu sportovců velmi vážně, jak vyplývá z rozhovoru...

Proč jste se rozhodla akceptovat jmenování do funkce předsedkyně Komise sportovců ADV ČR?

Protože antidopingové hnutí vnímám jako nedílnou součást sportovního dění. Sice dopingoví komisaři sportovcům občas znepríjemňují život, ale snaží se, aby všichni sportovci měli rovné podmínky, drželi se jasných pravidel a na sportovištích bojovali čistě, bez podpůrných prostředků. A tomu by naše komise měla pomáhat.

Jak byste charakterizovala komisi, které předsedáte?

Od založení komise jsme se snažili, aby její složení bylo různorodé a pojalo co nejširší spektrum sportovních odvětví, kolektivní i individuální. A také aby v komisi byly sportovní osobnosti, ať již aktivní, nebo i sportovní hvězdy, které skončily v nedávné minulosti, ale mají z doby svého působení zkušenosti s dopingovými komisaři. Samozřejmě kritériem byla jejich dopingová bezúhonnost. To jsme splnili. Cení si toho, že nejsme komise, která všechno odkývá na první dobrou, ale na různé věci má každý svůj názor, kultivovaně diskutujeme a hledáme nejlepší řešení.

Představte členy komise...

Má sedm členů. Josef Řezníček je ředitelem hokejové extraligy. V nejvyšší soutěži odehrál tisícovku zápasů a v hokejovém prostředí má velký respekt. David Lafata je šestinásobným králem li-

gových kanonýrů, Sandra Kleinová patřila ve své době k našim nejlepším tenistkám. Adam Sebastian Helcelet je členem evropské špičky v desetiboji. Tomáš Svoboda, dvojice olympijského vítěze Davida, patřil k domácí triatlonové špičce. Členkou komise je i Lucie Tužová, vicemistryně Evropy ve sportovním aerobiku, která reprezentuje „menší“ sporty. Mám tu čest této noblesní společnosti předsedat.

Komise sportovců je poradním orgánem ředitelky Antidopingového výboru ČR. V čem spočívá spolupráce?

Máme právo vyjadřovat se například k odvolání sportovců, jejichž dopingová kauza se řeší nebo byla uzavřena. Chceme být mnohem víc aktivní v rámci antidopingového hnutí v ČR, protože sportovec od sportovce, o němž ví, že něčeho dosáhl, převezme informace a rady mnohem lépe než do někoho jiného. Tím ale nikoho nesnižuji. Je to celosvětový trend, zapojovat sportovce mnohem víc do vzdělávání a antidopingové osvěty. Ke sportovcům máme nejbliž, rozumíme jim a chceme jim pomáhat.

Máte osobní zkušenosti s dopingovými komisaři, jsou pozitivní či spíš negativní?

Jako bývalá profesionální sportovkyně mám bohaté zkušenosti s dopingovými kontrolami v Česku i v zahraničí. Když jsem studovala v USA a hrála za univerzitní tým v Jižní Karolíně, ještě jako studentka, zažila jsem antidopingový systém, který tam má každá univerzita.

Dopingový komisař není zrovna vítaným hostem. Co doporučíte sportovcům před jejich návštěvou?

Ještě dříve, než je komisař navštíví, by měli sportovci vědět, co je při kontrole čeká. To je naším úkolem, abychom jim to vysvětlili.

Především aby z návštěvy komisaře nebyli vystresováni, brali jeho návštěvu a celý proces kontroly v klidu. To je první doporučení. Jsem přesvědčena, že drtivá většina sportovců je čistých, takže se nemají čeho obávat. Komisaři jsou dobře proškolení, provedou sportovce podrobně celým procesem testu, který ho čeká. Ideálně by tyto kroky měl sportovec znát ještě předtím, než se na svou první kontrolu dostaví. Pokud sportovec absolvuje první kontrolu, měl by mít kontakt na někoho, kdo ji už absolvoval a poradí mu.

Někteří sportovci si ale stěžují na chování komisařů, někdy až arogantní. V čem vidíte největší nedostatky ze strany dopingových komisařů?

Komisaři jsou také jen lidé, ne každý má v sobě lidskou empatii, aby si získal sympatie sportovce. Někteří jdou za získáním výsledku až tvrdě v době, kdy oni chtějí a postupují striktně podle přísných norem. Samozřejmě kontrola má svoje pravidla, která je třeba dodržovat, to komisařům nelze vytýkat. Ale měli by být lidští, tím rozhodně nemyslím, aby šli sportovci nějak na ruku, to prostě nejde. Je tedy třeba vzájemný respekt.

Nová ředitelka ADV ČR Petra Volková si klade jako jeden z cílů zlepšit vztahy mezi dopingovými komisaři a sportovci. Je reálné určitou vzájemnou nevráživost odstranit?

Myslím si, že to je reálné. Velmi pozitivní je nápad pozvat na školení komisařů sportovce, tam by mělo dojít k dialogu a měla by vzniknout zpětná vazba. Svoje zkušenosti by měli říct sportovci, kteří se s dopingovými komisaři setkali v zahraničí. To by mohlo být přínosné i pro komisaře, kteří působí jen v Česku. Tento impulz nového vedení Antidopingového výboru ČR vnímají zástupci sportovců pozitivně. Tím by měl vzniknout další dialog, přínosný pro obě strany.

Obracejí se na Vás sportovci a jsou mezi nimi i takoví, kteří měli problémy s dopingem?

Co se týká konkrétních specifických dotazů ohledně antidopingu, musejí se obrátit na ADV ČR a jeho specialisty. My nejsme experty na zakázané látky nebo výklad antidopingového kodexu. Naše

komise může poradit v otázkách, o nichž jsem hovořila v předchozích odpovědích. My jsme zatím spíš sbírali podněty, které jsme sami mezi sportovci zaznamenali. Ale že by nám drnčely telefony, to určitě ne. Naše komise působí relativně krátce a musí se teprve dostat do širšího povědomí sportovců.

Považujete tresty za doping příliš vysoké, nebo naopak nízké?

Především jsem ráda, že se na toto téma vede neustále debata. Především o tom, jaké tresty by měly padat za jaké provinění. Mění se svět dopingů, mění se životní styl sportovců. Nelze všechna provinění strkat do jedné škatulky. Každý případ by měl být posuzován individuálně, včetně toho, za jakých okolností k němu došlo. Samozřejmě někteří lidé si budou vždycky myslet, že byli potrestáni nespravedlivě nebo naopak že někdo nebyl potrestán vůbec ale žádný systém není dokonalý. Důležitá je tady snaha ochránit čisté sportovce a také odradit mladé sportovce, aby sáhli po zakázaných metodách ke zlepšení svých výkonů. Myslím si že systém jako takový je nastavený dobře. Je na sportovcích, aby ho dodržovali a nabádali k tomu i ostatní, pak bychom se nemuseli tresty vůbec zabývat, ale vím, že to je přání z říše snů. V tak ideálním světě nežijeme.

V čem vidíte největší význam osvěty a prevence?

To je základ. Hodně práce a peněz spolkne testování a vyhodnocování odebraných vzorků. Jak už jsem řekla, sportovci by na kontrolu měli jít v klidu, pokud nemají oprávněný důvod se jí obávat. Měli by ale vědět co je čeká. Od svých sportovních začátků by sportovci měli mít povědomí nejenže doping je škodlivý a ničí jim zdraví, ale také, že existuje antidopingová kontrola, jak probíhá a jaké jsou důsledky porušení antidopingového kodexu. .

Máte kontakty na obdobné komise v zahraničí, i když jich zatím není mnoho?

Zatím ne, je to dané i tím, že fungujeme krátce a v mnoha zemích komise teprve vznikají. Už nyní ale existuje návrh, aby si tyto komise vyměňovaly zkušenosti ze svých zemí. Rádi se takové spolupráce zúčastníme.

Karel Felt

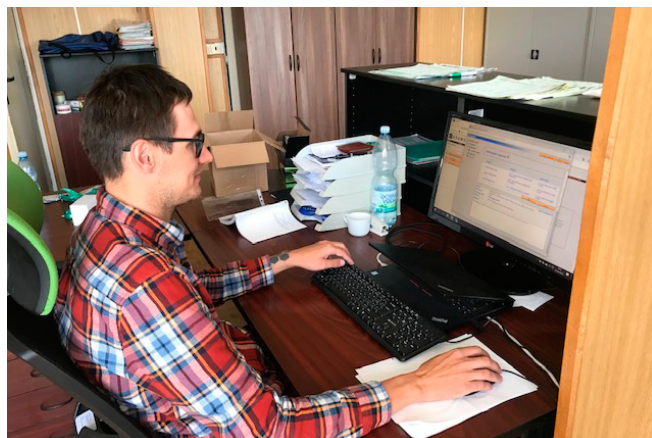
ADAMS A JEHO MANAŽER (NEVIDÍM TO TAK ČERNĚ, ŘÍKÁ DAVID SCHWARZ)

Rádi bychom Vám zjednodušili práci se systémem ADAMS. Bylo by báječné, kdybyste nám posílali jakékoliv připomínky k fungování systému, jeho výhodám a nedostatkům. **Bc. David Schwarz** je Vám plně k dispozici na tel.: +420 736 467 023 či mailu schwarz@antidoping.cz

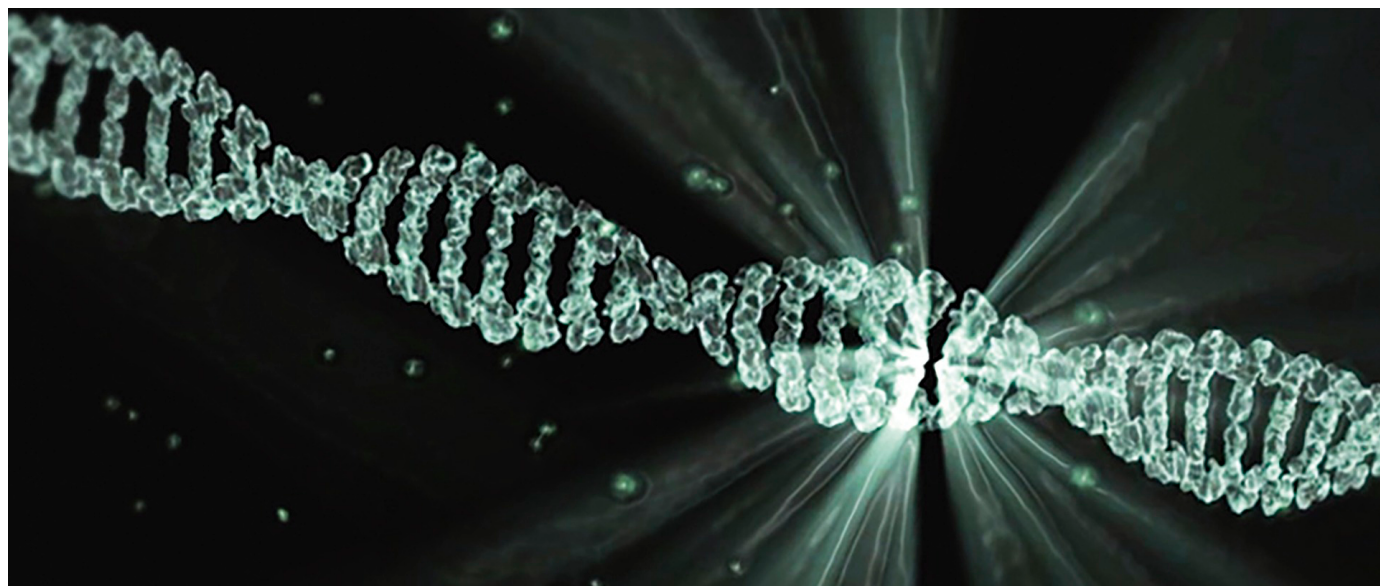
Pokusíme se v každém vydání našeho Newsletteru přidat informaci ohledně zjednodušení používání systému. V případě problémů se zalogováním použijte následující postup:

Přihlášení do aplikace Athlete Central

- Zadejte údaje, které Vám byly zaslány na emailovou adresu ze systému Adams (uživatelské jméno – USERNAME a PASSWORD).
- Pokud Vám to nepůjde (zobrazí se Vám kolonka Invalid username or password), v levém dolním rohu je tlačítko FORGOT PASSWORD a zde si nastavíte nové heslo.
- Na emailovou adresu dostanete zprávu a prokliknete se na zadání nového hesla.

- K prvnímu ověření budete potřebovat aplikaci AUTHY (aplikace pro dvojí ověření, kde máte vygenerované ómnístné číslo), se kterou si propojíte účet ADAMS (při dalším přihlášení se dá toto ověření vypnout).
- Uživatelské jméno a nové heslo zadejte do aplikace Athlete Central a budete připojeni.

ilustrační foto

Genový doping

Podle definice WADA z roku 2001 je genový doping non-terapeutické použití genů, genetických elementů nebo buněk, které mají zvýšit sportovní výkonnost. Tato definice se ještě rozšířila o buněčnou terapii a přenos nukleových kyselin.

Friendmann a Koss (2001) byli první, kteří poukázali na možnosti zneužití znalostí a metod genové terapie v oblasti vrcholového sportu formou genového dopingu.

V roce 2003 se genový doping poprvé dostává na dopingovou listinu Mezinárodního olympijského výboru a v roce 2004 i na listinu WADA.

Ve své podstatě genový doping vznikl na základě genových terapií, které jsou vyvíjeny a používány v případech, kdy tělo bojuje s určitou permanentní změnou v nukleotidové sekvenci DNA (genovou mutací), která není jiným způsobem léčitelná.

Využití genového dopingu:

Nárůst svalové hmoty

- 1) pomocí genu pro myostatin - ten způsobuje regulaci růstu svalů. Pokud je jeho absence, může svalová hmota dosáhnout mimořádného objemu. Na konci 90. let bylo zjištěno, že Belgické modrobílé krávy a Piedmontský skot nemají ve své genetické výbavě myostatin, což způsobuje obrovský podíl svalové hmoty.

ty v kontrastu sníženého obsahu tukové tkáně. Tento poznatek vedl k přípravě preparátů, které by se daly využít v léčbě vrozených svalových dystrofií.

- 2) velmi podobně funguje i follistatin
- 3) insulin mimo to, že je produkován slinivkou břišní a jeho nedostatek způsobuje cukrovku, má i jisté anabolické účinky.
- 4) IGF-1 a jeho vazebný faktor IGFBH
IGF-1 je růstový faktor, při injekčním podání nemá dlouhou účinnost, brzy se odbourává, působí negativně na srdeční sval a je růstovým faktorem i pro nádorové buňky. Pokud by se však dodal přímo do svalu byl by jeho účinek dlouhodobý.

Zlepšení prokrvení tkání

Gen pro vaskulární endotelový růstový faktor A (VEGFA) pozitivně ovlivňuje periferní krevní oběh, čímž dochází k navýšení výkonnosti.

Zlepšení přenosu kyslíku

Erythropoetin je glykoprotein produkovaný ledvinami a reguluje tvorbu červených krvinek. Zvýšením počtu červených krvinek se zvyšuje schopnost krve transportovat více kyslíku. Tím pádem se rapidně zvyšuje výkonnost sportovce.

Potlačení bolesti, stimulace organismu

Gen pro endorfiny či enkefaliny

Hojení zranění za pomoci přenosu kmenových buněk.

Genový doping je převážně cílen na kostní dřev (navýšení produkce erytrocytů a zvýšení transportní kapacity kyslíku), játra (zvýšení intenzity energetického metabolismu, Coriho cyklu a odstranění laktátu), ledviny (erythropoetin), srdce (zvýšení srdečního výdeje), kosterní svalstvo (zvýšená kvalita svalových vláken) a neurologické oblasti (zvýšení tolerance k bolesti).

Jeden z nejobtížnějších kroků genové terapie je vnesení genu do hostitelských buněk. Pro tyto účely se využívají tři hlavní techniky – přímá injekce čisté DNA do cílové tkáně, vnesení genu pomocí

virového vektoru nebo modifikace buněk ex vivo . Z těchto metod je v současné době nejpoužívanější metodou vnesení genu pomocí virového vektoru, výhodami jsou vysoká účinnost a nízká cena, mezi nevýhody patří imunitní odpověď a nízká ovladatelnost integrace a exprese.

Způsob zjištění přítomnosti genového dopingu

1) **Metody přímé**

- měření plazmatické hladiny proteinu
- biopsie infikované tkáně
- odběr krve
- značení komerčních prostředků krátkými sekvencemi DNA
- rozlišení endogenního proteinu od rekombinančního

2) **Metody nepřímé**

- následek genového dopingu (imunitní reakce)
- sledování hladin vybraných proteinů

Celou existenci lidstva provází touha po tom být rychlejší, mrštnější, silnější, vytrvalejší a lepší než ostatní. Ale za vše, co nezvládneme vlastními silami, se platí. A v genovém dopingu by cena za zlato mohla být vykoupena ještě něčím cennějším. Nikdo nezná a zatím není schopen popsat a predikovat, co se stane při dlouhodobějším používání jakékoliv látky, kterou jsem zmínila. A proto použijeme jediný legální doping, a tím je trénink, odpovědnost a radost z čestného vítězství.

Literatura:

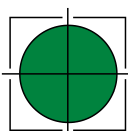
Prof. MUDr. Libor Vítek PhD., MBA
Genový doping 8. 8. 2018

Martin Hořák

Bakalářská práce – Mutace a polymorfismy v genech ovlivňující sportovní výkony, Masarykova Univerzita, 2013

Chráníme čistý sport

Antidopingový výbor ČR
Czech Anti-Doping Committee

Za Císařským mlýnem 1063
170 00 Praha 7
IČO: 70101884

+420 233 381 602
info@antidoping.cz
www.antidoping.cz